

Na tien jaar

Met deze aflevering I van 1963 gaat dit Bulletin zijn elfde jaargang in. Een gebeurtenis die voor de redactie aanleiding is om even stil te staan bij het bereikte en bij wat nog te bereiken valt.

Hoe is de stand van zaken? Met een oplage van 2000 exemplaren kan het bestaan van een bulletin van een museum, dat jaarlijks meer dan een half miljoen bezoekers trekt, ternauwernood bloeiend worden genoemd. Het is toch niet onredelijk, dunkt ons, om te veronderstellen dat meer dan 2000 personen in binnen- en buitenland belangstelling hebben voor een driemaandelijks tijdschrift, waarin men allerlei bijzonderheden vindt over de collecties van het Rijksmuseum. Want al treft men in ons Bulletin besprekingen aan van kunstwerken die enkele eeuwen oud zijn, toch is het actueel in die zin, dat het de huidige stand van het kunsthistorisch onderzoek en de huidige wijze van het beschouwen van kunstwerken weergeeft. Het Bulletin vormt, zoals de geregelde lezer weet, een schakel tussen de oude kunst en de moderne mens.

Het zou natuurlijk kunnen zijn, dat te weinig mensen op de hoogte zijn van ons bestaan. Mocht dit het geval zijn, dan zal dat euvel spoedig verholpen zijn. Door middel van affiches zullen velen worden verwittigd, dat het Rijksmuseum viermaal per jaar een Bulletin publiceert.

Maar het is kortzichtig om te veronderstellen dat alleen in het tekort aan publiciteit de oorzaak van het geringe lezersaantal ligt. Een tijdschrift als het onze is naar zijn aard en inhoud niet voorbestemd tot grote populariteit. De redactie is zich daarvan zeer goed bewust. Maar even welbewust vermijdt zij om, terwille van een grotere lezerskring, diegenen te kort te doen, die beseffen dat 'Niets zonder moeite' het devies is van allen, die zich in kunst verdiepen. Wie ooit volledig is opgegaan in de beschouwing van een kunstwerk, wie ooit een kunstwerk heeft zien ontstaan, wie weet hoeveel doorzettingsvermogen en opoffering van de kunstenaar wordt gevergd om zich zijn techniek eigen te maken, die kan het alleen maar onbenullig vinden wanneer kunst wordt gepresenteerd als levertraan: met een klontje voor de smaak.

Maar als het Bulletin dan geen cultureel amusement biedt, wat biedt het dan wel? Men vindt er de lotgevallen van het museum en zijn inhoud in verhaald, niet als een 'thriller' die men in één adem uitleest, maar als een zo deskundig mogelijk rapport. Een rapport dat de lezer in geen enkel opzicht wil beïnvloeden, dat hem geen bepaalde mening wil opdringen, maar waarin hij het 'Laatste Nieuws' vindt omtrent zijn, omtrent ons Rijksmuseum. Dit brengt ons tot de vraag voor

wie, voor welke maatschappelijke vertakkingen, het Bulletin bestemd is. Een vraag die alleen beantwoord kan worden door zich rekenschap te geven van zijn inhoud. De kunsthistoricus treft er beschouwingen in aan omtrent problemen van toeschrijving, datering, ikonografie en identifikatie. De docent zal met behulp van het Bulletin zijn bezoek aan het museum met zijn leerlingen kunnen prepareren. De verzamelaar zal zijn oordeel kunnen scherpen aan tekst en illustratie. De kunsthandelaar kan de aankooppolitiek van het museum volgen in de rubriek Aanwinsten. De cultuurhistoricus is wellicht geïnteresseerd in die kunstvoorwerpen, die een bepaald cultuurpatroon verduidelijken. De historicus zal zijn aandacht richten op de publicaties over de historische afdeling van het Rijksmuseum. Voor de kunstenaar, of hij nu schilder, graficus of ontwerper is, kan de lezing van het Bulletin een stimulans zijn, of

wellicht de onverwachte oplossing voor een technisch of compositorisch probleem bieden. Ja, wij zouden deze opsomming zo ver kunnen doorvoeren, dat er geen belangstelling blijkt te zijn, die niet ergens een raakpunt heeft met de inhoud van het Bulletin. Maar dat is natuurlijk overdreven. Het Bulletin is een publicatie van en over het Rijksmuseum, en daar willen wij het voor dit moment bij laten.

De vele mogelijkheden die klaarblijkelijk in het Bulletin besloten liggen, brengen de redactie ertoe, telkens een keuze te maken. Voor deze aflevering I van 1963 koos zij 'het portret' als leidraad bij de samenstelling. Dit is de reden, dat Énard de la Marck U op het omslag met strenge blik fixeert. Gezien de strekking van ons voorwoord hopen wij dat hij U niet afschrikt.

De Redactie

Balthasar Bos (Sylvius) (1518-1580) Maureskenornament. Gravure 4,7 × 6,2 cm. Aankoop uit de collectie mr. J. W. Frederiks, 1963